

Firbladet

Årgang 18 – nr 4 – 2005

ISSN 0804 - 2403

Utgitt av Norsk Botanisk Forening,
Østlandsavdelingen

Innhold:

Redaksjonelt	side 2
ØLA – møteprogram for høsten 2005	side 3
Nyfunn av to spennende moldjordsarter ved Østensjøvannet	side 3
Fra 2 til 8 individer misteltein (<i>Viscum album</i>) i Oslo og Akershus	side 7
Bokanmeldelse: Vesla Vetlesen: Osloflora – med åtte botaniske gatevandring	side 8
Planter på Hvalskjær ytterst i Leangbukta, Asker kommune	side 11
Helgekurs i florabruk – et kort tilbakeblikk	side 13

• Redaksjonelt

Den 75 år gamle aska på tunet har mistet sitt siste blad. Løvet fyller 12 proppfulle sekker som nå skal kjøres til komposteringsanlegget. Det er et sikkert høsttegn. Men fremdeles er det mange trær som står i sin vakreste høstprakt; gule bjørkelunner med innslag av knallrød lønn – visst er det vakkert!

Høstens program for onsdagsmøtene på Blindern er klart; i november blir det et spennende foredrag ved Leif Ryvarden, og på julemøtet i desember kan du få vist fram lysbilder fra sommeren som gikk. Se neste side.

Deretter kan du lese om nyfunn av gulveis og moskusurt ved Østensjøvannet i Oslo – begge moldjordsarter som slett ikke er så vanlige å se i vårt område.

I Firbladet nr. 2 i år skrev Anders Often om de to forekomstene av misteltein som var kjent i Oslo og Akershus. Senere har flere tatt kontakt og fortalt om ytterligere noen lokaliteter. Dette finner du mer om på sidene 7–8.

I det samme bladet fikk vi høre om Vesla Vetlesens funn av hamp og krokjørvel på Grünerløkka.

Og det finnes mye mer interessant flora i Oslo by. Mange har sikkert skaffet seg «Osloflora – med åtte botaniske gatevandring» i løpet av sommeren. Og hvis ikke, så kan du jo ønske deg den til jul! Bokanmeldelse på sidene 8–11.

Serien «Disse dristige botanikere i de farlige farkoster» fortsetter i dette nummeret med en ny øytur i indre Oslofjord. Denne gangen har Anders Often og Øystein Ruden finkjemmet Hvalskjær i Asker. Dette finner du mer om på sidene 11–13.

Til slutt tar vi et lite tilbakeblikk på opplevelsene fra florakurset som foregikk ved Lilløyplassen Naturhus i Bærum i begynnelsen av september.

Dette er årets siste utgave av Firbladet. Vi vil derfor benytte anledningen til å si takk for i år. Som vanlig er vi alltid interessert i nytt stoff til bladet, og hvis du har noe å fortelle om fra årets sesong, tar vi det gjerne med i neste utgave.

~ ~ ~

Ansvarlige redaktører:
Per Madsen – 932 11 946
Dag Viggo Nilsen – 932 43 910
firbladet@floranor.net

ØLA – møteprogram for høsten 2005

Onsdag 9. november:

Leif Ryvarden:

«Norges nasjonalparker og deres betydning
for vern av Norges natur»
– med lysbilder

Onsdag 7. desember – julemøte:

Medlemmene viser sommerens beste bilder.
(Ta med rundt 10 bilder. Øyvind Traagstad vil stå for
regien av bildene.)

Begge møtene begynner kl 18.30.

Sted: rom 3508 i Kristine Bonnevis hus
(Biologibygningen), Blindern, Blindernveien 31

Velkommen!

**• Nyfunn av to spennende
moldjordsarter ved
Østensjøvannet**

Tor Erik Brandrud, Bård Bredesen,
Audun Brekke Skrindo & Jan
Wesenberg

En av forfatterne (TEB) fant i
2004 gulveis *Anemone ranuncu-
loides* som ny for Østensjøvan-
net. Arten dannet en liten klon på
Abildsø-sida, i en liten skogteig
mellom jordene, turveien og

Tallbergåsen. Nærmeste tidligere
kjente forekomster for arten er
noen små flekker i nordre del av
Ekebergskråninga, nær Kafé
Utsikten og Ekebergrestauranten.
I 2005 har flere personer uavhen-
gig av hverandre vært ute for å
gjenfinne arten. Så en dag kunne
BB rapportere funn av to stengler
(!), én i blomst og én avblomst-
ret. Etter en e-post-runde ble det
klart at dette neppe var TEBs
funn fra 2004, som var noe stør-
re, og i så fall måtte ha minsket
katastrofalt. Etter fornyet leting

fant så JW to flekker med gulveis med et par titalls meter mellom. Den ene ganske riktig med ett blomstrende og ett avblomstret skudd, mens den andre utgjorde en liten tett klon på ca 30 x 30 cm med 13 blomstrende skudd. Dermed er det altså bekreftet at TEBs og BBs funn er to ulike kloner. Lokaliteten er en gammel hagemarkskog av en meget rik, velutviklet, hasseldominert utforming, og utgjør den floristisk rikeste skogen på vestsida av Østensjøvannet (Brandrud m.fl. 2005). Lokaliteten er gitt høy verdivurdering i kommunens naturtypekartlegging. En del overstandere av selje og osp forekommer innimellom de grove hasselkrattene (gjengroingsfenomen), likeledes to eiketrær og ett asketre, samt enkelte grove grantrær. Området har rik edelløvskogsflora med mye liljekonvall, hvitveis, gjøksyre, skogfiol, nyresoleie, jordbær, trollbær, firblad, samt i sørøst også innslag av krattfiol. Hvitveis er dominerende i våraspektet. I kanten av området mot jordet finnes for øvrig varmekjær kant- og tørrbakkeflora, med arter som dunhavre, enghavre, gulmaure, fagerklokke, vanlig knoppurt og kanelrose (Wesenberg 95).

Under denne letingen etter gulveis dumpet ABS over en annen spennende art som ikke har vært

kjent fra Østensjøvannet, moskusurt *Adoxa moschatellina*. Arten vokser ca 100 m fra gulveisen, i samme skogholt, i utkanten av skyggefull og fuktig gråor-heggeskog der et dalsøkk kommer ned mot turveien rundt vannet. Den vokser delvis i ganske bar skogbunn, sammen med gjøksyre, og delvis opp på røttene på et rotvelt av hegg. Forekomsten er relativt rikelig og kompakt, men svært begrenset, og dekker et avlangt felt på ca 1,5 m lengde. Forekomsten er ikke i umiddelbar nærhet av bebyggelse.

Moskusurt er riktignok ikke helt ny for området, da det i herbariet ved Botanisk museum i Oslo finnes to ark: «I Myren under Berget øst for Østensjø og paa Tveter» (udatert, ukjent samler) og «Østensjø» 1887 N. Moe. Den har aldri seinere vært funnet på de trakter, så sannsynligheten for at den fortsatt er der er liten. Og uansett er det gamle funnet øst for Østensjø gård, mens forekomsten på Abildsø-sida dermed må være ny.

De nærmeste moskusurtforekomstene i vår tid befinner seg antakelig i edelløvskog i Asker/Bærum og vestre del av Oslo, samt i bekkekløftmiljø enkelte steder i Nordmarka/Lillomarka. For å finne de nærmeste større populasjoner må en til eikehag-

ene på Frogn-Ås-Ski-morenen. Det er i det hele tatt svært få nyere funn av moskusurt i Oslo. Dette er påfallende når en tar med i betraktning «maskot-effekten» den har blant botanikere. Den er nok derfor helt reelt svært sjelden i kommunen. Siste funn av arten er da Harald Bratli fant den som ny for Mærradalen i 1995 (Bratli 1998), der den vokste på to steder ved bekken sammen med lerkespore.

Hvordan disse to artene har kommet til dette skogholtet er en gåte. De er begge maurspredte, og er derfor ikke spesielt tilpasset spredning over lengre avstander. Populasjonene er små, og kan

derfor tolkes enten som relikter eller som nyetablerte.

Det finnes andre lokalt uvanlige og kravfulle edellauvskogsarter på denne lokaliteten (bl.a. krattfiol), og en mulighet kan være at disse forekomstene representerer rester av en større utbredelse av rik edellauvskogsflora langs Østensjøvannet. Tilsvarende finnes det for eksempel også kun én, svært liten forekomst av blåveis ved Østensjøvannet i dag (i Almedalen ved Østensjø gård), og denne kan også godt tenkes å være en gammel restpopulasjon. Muligheten for at gulveis og moskusurt har vært i området lenge, er derfor opplagt til stede.

Hvis en på den annen side tolker forekomstene som nyetablerte, må en vurdere både mulighetene for utplanting og for tilfeldig langdistansespredning.

Gulveis kunne man kanskje isolert mistenke å være utplantet – den finnes av og til i hager, og tiltrekker seg ellers oppmerksomhet fra blomsterglade personer, så kretsen av potensielle «naturberikere» som kunne ha funnet på å plassere den ut kan være relativt vid. Ingen ting ved lokaliteten tyder likevel på denne muligheten – det ser ikke ut som en lokalitet man ville valgt ut for utplanting.

Tilfeldig langdistansespredning for gulveis virker som en lite sannsynlig mulighet. Arten er ingen steder vanlig, og få populasjoner er såpass store at de kan ses på som sannsynlig frøkilde for tilfeldig spredning – bortsett fra kanskje Isidalen i Bærum. En spredning i hundepels eller sko/klær («buksebrettspredning») fra Østre Bærum er derfor en mulighet, om enn liten.

Moskusurt, derimot, er en art som få utenom spesielt botanisk interesserte legger merke til. Skulle noen ha plantet ut den, måtte det være en relativt skarp plante-kjenner. Vi tror derfor i dette tilfellet – hvis dette altså ikke er

en rest av de gamle forekomstene ved Østensjøvannet – mer på epizookori (dyrespredning) i vid forstand – enten på fugl, på hunder eller «buksebrettvarianten». Området er sterkt beferdet, også utenom stier. Arten har relativt rikelige forekomster ved ytre Oslofjord, så en hund eller et par sko som en under en hyttetur har vasset gjennom en moskusurt-populasjon i frukt, og så går tur ved Østensjøvannet neste dag, er en slett ikke usannsynlig forklaring.

Litteratur

Bratli, H. Botanisk undersøkelse av Mærradalen i Oslo. Botanisk hage og museum, Universitetet i Oslo. Rapport 4: 1–47.

Brandrud, T. E. Bredesen, B., Sætren, A., Gulbrandsen, F. og Wold, T. 2005 Østensjøvannområdet natur- og kulturkvaliteter. Statusrapport. Oslo kommune, Friluftsetaten, rapportserie (in print.)

Wesenberg, J. 1995. Østensjøvannet. En temakartserie over botaniske verneverdier. Utarbeidet på grunnlag av feltarbeid utført sommeren 1993 på oppdrag av Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Miljøvernavdelingen (upubl. rapport).

• **Fra 2 til 8 individer misteltein (*Viscum album*) i Oslo og Akershus**

Anders Often, NINA avdeling for landskapsøkologi, Postboks 736 Sentrum, 0105 Oslo.
E-post: anders.often@nina.no

I en liten oppsummering om misteltein i Oslo og Akershus var konklusjonen at det pr. 2005 fantes 2 individer i fylket (ett individ på Ås og ett i Vestby), men at det trolig kunne finnes noen flere (Often 2005). Jeg har fått opplysninger om to forekomster til i fylket, og opplysningene for disse to lokalitetene oppsummeres i denne notisen:

(1) Vestby, Pepperstad skog. Gunnar Engan ringte en kveld og fortalte at Olav Balle hadde funnet en spontan misteltein i en poppel på Pepperstad skog, så den måtte vi dra og se på. Lokaliteten er: Vestby, Pepperstad skog, Fru Walters vei 5. Ett individ i balsampoppel i en rekkehushage. Ca 4,5 m over bakken på en ca 2 cm tykk grein, ca 50 cm ut på greina. Diameter på mistelteinindividet: ca 40 cm. Koordinat: NM_{WG}9612,0764. Oppdaget av Olav Balle april 2005. Registrert ved Gunnar Engan, Olav Balle og Anders Often 24.04.2005.

(2) Asker, Skaugumsåsen. I en e-post i april 2005 kunne Kim Abel fortelle at misteltein fortsatt finnes i Skaugumsåsen (først angitt av Hafsten 1956, 1957 [se også Fægri & Danielsen 1996] som skrev at den skulle finnes her på 1800-tallet); sitat fra e-post, noe redigert: «Misteltein er på lind i Skaugumsåsen naturreservat. Det er sørvendt rasmare med mye alm-lindeskog. Individene er på samme lindeklon, men på forskjellige stammer. Har ikke sjekket opp antallet på en god stund, men arten er fortsatt til stede. Fant den vel første gang i 2000».

Denne lokaliteten ble oppsøkt på nytt 30.04.2005 av Rune Anderaa og Anders Often. Det var 5 individer som vokste i en lindeklon med ca 20 opptil 15 m høye stammer. Lokaliteten er i overkant av rasmare på sørøstsiden av Skaugumsåsen (NM_{WG}806,366, ca 260 m o.h.). Ett individ vokste på en ca 5 cm tykk grein ca 1,5 m over bakken. Dette individet var ca 15 cm i diameter. Fire individer vokste på 3 forskjellige stammer (ca 8 m høye) ca 5 m over bakken. Alle disse 4 individene var 20 til 50 cm i diameter.

Ingen av stammene som det vokste misteltein på kan ha vært mer enn 30 til 50 år gamle, så dette må være andre misteltein-individer enn de som skulle ha vokst her på 1900-tallet. Dette

viser at misteltein må foryngre seg i Skaugumsåsen. Alternativt kan det være to separate langdistansespredninger fra Hortensområdet, men dette virker usannsynlig. Derfor tror jeg mistelteinforekomsten i Skaugumsåsen skiller seg fra de andre funn av arten i Oslo og Akershus ved at man i Skaugumsåsen kan snakke om en etablert populasjon av misteltein som foryngre seg naturlig og som har vært der i lang tid.

Så konklusjonen i forhold til forrige notis er at det ikke er 2 individer, men: 1 (Ås ved NISK; se Often 2005) + 1 (Vestby – Ødemørk; se Often 2005) + 1 (Vestby – Pepperstad; se ovenfor) + 5 (Asker – Skaugumsåsen; se ovenfor) = 8 individer misteltein i Oslo og Akershus pr. 2005 – og at fylket har én etablert liten populasjon i Skaugumsåsen, og ikke bare tilfeldige enkeltindivider som følge av unike hendelser med langdistansespredning med fugl.

Takk

til Olav Balle og Gunnar Engan for opplysninger og felles besiktigelse av mistelteinindividet på Pepperstad, og til Rune Andraa og Kim Abel for opplysninger om Skaugumsåsen, og for Rune i tillegg for felles misteltein-tur hit.

Litteratur

Fægri, K. & Danielsen, A. 1996. Maps of distribution of Norwegian vascular plants. Volume III. The southeastern element. *Fagbokforlaget, Bergen*. 129 s + 40 plansjer.

Hafsten, U. 1956. Pollen-analytic investigations on the late Quaternary development in the inner Oslofjord area. *Universitetet i Bergen, Årbok 1956, Naturvitenskaplige klasse 8*: 1–161.

Hafsten, U. 1957. Om mistelteinens og bergflettens historie i Norge. *Blyttia 15*: 43–40.

Often, A. 2005. Misteltein i Oslo og Akershus. *Firbladet 18 (2)*: 9–13.

• **Ny bok av Vesla Vetlesen:
«Osloflora – med åtte
botaniske gatevandringer»**

Lokalfloraer er ikke blant de hyppigst forekommende bokutgivelsene i Norge, men på forsommeren i år kom det en riktig spennende bok signert Vesla Vetlesen: «Osloflora – med åtte botaniske gatevandringer».

«Oslo har en rik og spennende flora som skyldes gunstig klima og særegne geologiske forhold. Også menneskenes aktiviteter bidrar til artsrikdommen med alt fra middelalderens klosterhager, skipsfartens tømning av ballast til dagens fuglemating med importerte frøblandinger» skriver forlaget i sin presentasjon.

En lokalflora vil som regel dekke en geografisk avgrenset område som gjerne er noe større enn i dette tilfellet, f.eks. et fylke, et dalføre, et fjellområde eller en kommune. Riktignok er Oslo både fylke og kommune, men Vesla Vetlesen tar oss med til selve bykjernen – et område der man kanskje ikke først og fremst tenker på botanisering. Men da bør man tydeligvis tenke om igjen...

350 arter

Oslofloraen omhandler faktisk hele 350 arter som er dokumentert funnet i Oslo by. Og da er ikke trær og busker tatt med. Man kan med andre ord finne mange spennende vekster langs fortauskanter og bekker, i mursprekker og bakgårder, og naturligvis i parker og andre grøntanlegg.

Åtte vandring

De åtte gatevandringene beskriver områdene

- Gamlebyen – Middelalderparken
- Tøyen – Ola Narr
- Kampen – Vålerenga
- Akerselva fra Bentsebrua og nedover
- Akershus Festning – kai-områdene
- St. Hanshaugen – Bislett – Stensparken
- Majorstuen – Frogner
- Jernbanetorget – Karl Johans gate – Slottsparken

Illustrasjoner

Oslofloraen er rikt illustrert med Vesla Vetlesens egne tegninger – både fargerike akvareller og detaljerte strektegninger. I forbindelse med de åtte turene som er omtalt foran i boka, er det også tatt med en del fargebilder fra de aktuelle områdene. Noen av disse bildene kunne nok med fordel ha vært gjengitt i noe større format, men de fungerer også greit som stemningsskapende illustrasjonsfotografier.

Oppbygning

«Osloflora – med åtte botaniske gatevandringene» er delt i to hoveddeler. Den første omtaler de åtte områdene som boka beskriver. Vandringene er ikke lagt opp som bestemte ruter man skal følge fra gate til gate. Forfatteren har valgt å fortelle om de ulike artene man vil kunne finne i de aktuelle områdene. Så kan man vandre litt på egenhånd på jakt etter godbitene – som kanskje også forflytter seg omkring i byen fra år til år.

Den andre hoveddelen – og den desidert største – er en systematisk flora ordnet etter Lids *Norsk flora*, oppdatert etter 2005-utgaven. Her tar forfatteren for seg de 350 artene som skal finnes i Oslo by. Mange av plantebeskrivelsene inneholder også interessante opplysninger om hvordan plantene har vært brukt i

medisin og husholdning. Vi får også vite litt om artenes utbredelse og hvordan de har kommet inn i vår flora. Noen arter kommer inn og andre forsvinner. Noen har vært sjeldne og er nå på vei inn igjen. Et eksempel på det siste, er smånesle, som har vært nokså sjelden og i tilbakegang mange steder. Men på grunn av nye EU-regler for bruk av ugrasmidler, dukker det nå opp smånesle som ugras i importerte planter fra Europa. Disse sprer seg så videre fra de norske planteskolene. Dette er ett eksempel på opplysninger vi kan finne i Vetlesens Osloflora som andre floraer ofte har utelatt. Derfor kan man gjerne lese denne floraen fra perm til perm, både for å planlegge turer i de aktuelle

områdene, men også for å lære litt mer om vekstene vi omgir oss med.

Vi ønsker Vesla Vetlesens Osloflora velkommen i bokhylla!

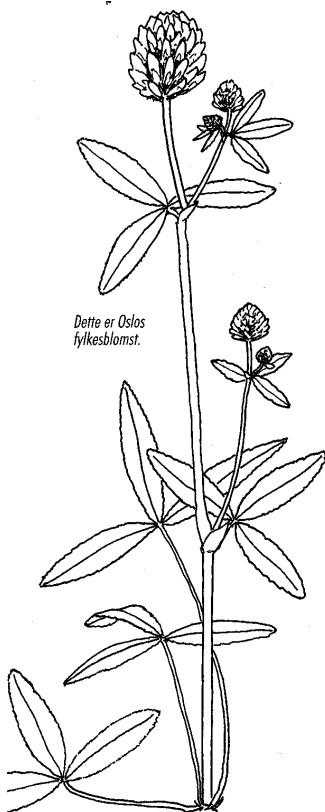
Vesla Vetlesen
Osloflora – med åtte botaniske gatevandringar

N.W. Damm & Søn AS 2005

ISBN 82-04-09581-3

Pris: kr 289,00

DAG VIGGO NILSEN

Dette er Oslos fylkesblomst.

Bakkeklover *Trifolium montanum*

• **Planter på Hvalskjær
ytterst i Leangbukta,
Asker kommune**

Anders Often¹ & Øystein Ruden²

¹Anders Often, Måltrostveien 11,
1430 Ås

²Øystein Ruden, Grusveien 12a,
1430 Ås

Innledning

Oslofjordens store og små øyer er til evig fryd for alle planteinteresserte – og det er så mange øyer, holmer og skjær at man kan forlyste seg på nytt og på nytt med å gå i land og se hva man støter på av grønne gleder – og sjelden er det forutsigbart. Og det endrer seg raskt slik at hva som var for 10, 20 eller 30 år siden kan være noe annet i totusen og et eller annet. Så vi dristet oss igjen (jfr. Often & Ruden 2004) ut på en bitteliten padletur i Øysteins bittelille skute, til en bitteliten Oslofjordholme – denne gang i Asker kommune.

Resultater

Målet var Hvalskjær utenfor Hvalstrand i Leangbukta, Asker kommune. Skjæret ligger ca 250 m fra land ytterst i Leangbukta (UTM: NM_{WG}838,349; 0–2 m o.h.). Det var heldigvis vindstille, så padturen kan med noe velvilje kalles forsvarlig.

Skjæret er ca 50 x 20 m stort og knapt 2 m o.h. på det høyeste, så det var ikke plass til veldig mange plantearter. Det er kraftig gjødslet av hekkende sjøfugl; og med ilandstigningsforbud mellom 15. april og 15. juli. Berggrunnen er knollekalk, og klimaet er gunstig, så muligheten for godbiter var absolutt til stede.

Og skjæret skuffet ikke, selv om det totale artsantallet bare var 35 (Tabell 1). Det var kun én lignose (vanlig selje; ca 15 cm høy og vokste i en bergsprekk) og knapt noen særlig utviklet kalkflora. Det var stort sett en middels frodig nitrofil, fuglegjødslet vegetasjon. Men noen godbiter fant vi, og det mest overraskende var gode forekomster av én nasjonalt sjelden art – nemlig dvergkattost (*Malva pusilla*) – store forekomster av én regionalt sjelden art – nemlig smånesle (*Urtica urens*), store mengder av én nasjonalt og regionalt uhyre sjelden, men lokalt ganske vanlig art – nemlig askerstorkenebb (*Geranium pyrenaicum*) – og i tillegg var det noe av den lille og ganske eksklusive løvetannarten *Taraxacum platyglossum* – kystløvetann, i seg selv nok til å gjøre padturen verdt det. Det var også mye småstorkenebb (*Geranium pusillum*), en god del vanlige nitrofile ugrasarter, noen strandplanter, deriblant brus- og strandmelde

Hvalskjær med utsikt mot øst. Øystein Ruden studerer vegetasjonen på den tydelig lagdelte kalkberggrunnen.

(*Atriplex glabriuscula* og *A. littoralis*) – og strandløk (*Allium vineale*) så det holdt. Men den ene lille tomatplanten var knapt 25 cm høy og knapt noe å skrive hjem om. Og andre forvillede kulturplanter fantes det ikke – ja selvfølgelig utenom den på Oslofjordøyene allestedsnærværende gravbergknappen, så klart.

Tabell 1. Registrerte karplanter på Hvalskjær, Asker kommune (UTM: NM_{WG}838,349; 0–2 m o.h.) 18.09.2005, ved Anders Often & Øystein Ruden. Arter merket med ”*” er belagt ved Botanisk museum, Oslo. Navnsettingen følger Elven (2005).

Agrostis capillaris (Engkvein)
Allium vineale (Strandløk)
Arctium minus (Småborre)
Artemisia vulgaris (Burot)
Atriplex littoralis (Strandmelde)
Atriplex glabriuscula (Bruskmelde) *
Barbarea vulgaris ssp. *vulgaris* (Vinterkarse)
Capsella bursa-pastoris (Gjetertaske)
Centaurea jacea (Engknoppurt)
Chamomilla suaveolens (Tunbalderbrå)
Chenopodium album (Meldestokk)
Elymus repens (Kveke)
Erysimum hieracifolium (Berggull)
Euphorbia palustris (Strandvortemelk)
Geranium pusillum (Småstorkenebb) *
Geranium pyrenaicum (Askerstorkenebb) *
Lepidium ruderae (Tevkarse) *
Lycopersicon esculentum (Tomat) *
Malva pusilla (Småkattost) *
Medicago lupulina (Sneglebelg)
Melilotus albus (Hvitsteinkløver) *
Poa annua (Tunrapp)

Poa pratensis ssp. *angustifolia*
(Trådrapp)
Potentilla anserina (Gåsemure)
Rumex crispus (Krushøymol)
Rumex longifolius (Vanlig høymol)
Salix caprea (Selje)
Sedum acre (Bitterbergknapp)
Sedum spurium (Gravbergknapp)
Senecio vulgaris (Åkersvineblom)
Taraxacum ruderalia (Ugrasløvetann)
Taraxacum platyglossum
(Kysløvetann) *
Triplospermum inodorum (Balderbrå)
Triplospermum maritimum ssp.
maritimum (Strandbalderbrå)
Urtica urens (Smånesle) *

Litteratur

Elven, R. (red.) 2005. *Johannes Lid & Dagny Tande Lid. Norsk flora. 7. utgåve ved Reidar Elven.* Det Norske Samlaget, 1230 s.

Often, A. & Ruden, Ø. 2004. På øy tur blant havre, hvetete og tomat i jordbrukskommunen Ås. *Firbladet 17 (4)*: 3–5.

• Helgekurs i florabruk – et kort tilbakeblikk

Lørdag 3. og søndag 4. september gikk årets florakurs i regi av ØLA av stabelen. Det foregikk ved Lilløyplassen Naturhus i Bærum under kyndig ledelse av Jan Wesenberg og Anders Often.

Målet for kurset var å lære floristikk, altså det å artsbestemme planter ut fra kjennetegn. Og det naturlige verktøyet var selvfølgelig siste utgave av Lids flora.

Målgruppen var relativt vid: «alle med interesse for botanikk, og som har noe kunnskap i bruk av

bestemmelseslitteratur fra før», og «studenter og andre med interesse for å lære seg å bruke Lids/Elvens flora» og «alle som har lyst på en knakende fin helg i fellesskap med andre botanikk-interesserte». Og jeg tror saktens alle disse gruppene var representert! Til sammen var vi 12-15 personer som forsøkte å suge til oss alle de inntrykkene vi kunne – både fra naturen selv og fra våre svært kompetente kursarrangører.

Været viste seg også fra sin aller beste side, og det ble en fantastisk sensommerhelg i et spennende og variert område der flyene tidligere rådet grunnen, men der ornitologene i dag har fast tilhold.

Så veldig mye mer har vi ikke tenkt å si i denne omgang, men hvis muligheten for et slikt kurs melder seg igjen et annet år, så nøl ikke med å melde deg på.

Helt til slutt tar vi med noen bilder fra en opplevelsrik helg, og håper at så mange som mulig finner veien til Blindern på de to møtene i november og desember. Ha en fortsatt fin høst!

DAG VIGGO NILSEN

Fotografier: Per Madsen

B

Retur: NBF ØLA, Botanisk museum, NHM, Postboks 1172 Blindern, 0318 Oslo

Styret i Østlandsavdelingen:

Jonny Løe

leder

jonnyloe@online.no

917 59 090

Siw Gjøsund

sekretær

siw_gjosund@hotmail.com

402 33 116

Hilde Friis

hilde.friis@sensewave.com

993 19 423

Anders Often

anders.often@nina.no

64 94 04 32

Jan Wesenberg

blyttia@nhm.uio.no

908 88 683

Margaret Mortensen

nestleder

mam@md.dep.no

911 09 193

Kim Halvor Hartvig

naturvernansvarlig

hartvig@naturvern.no

22 23 20 91

Ane Vollsnes

ane.vollsnes@umb.no

913 26 836

John Magne Grindeland

jm-grind@frisurf.no

971 80 375

Dag Viggo Nilsen

dagvn@broadpark.no

932 43 910

ØLA sine hjemmesider:

<http://www.nhm.uio.no/botanisk/nbf/ola1/Hovedside.htm>

Stoff til Firbladet kan sendes til:

firbladet@floranor.net